

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

VI VĂN CHUẨN

NGHIÊN CỨU, THIẾT KẾ HỆ THỐNG PHA TRỘN
VÀ BƠM DINH DƯỠNG ỨNG DỤNG TRONG CHĂM SÓC RAU
TRÊN GIÀN TRỒNG THÔNG MINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KỸ THUẬT ĐIỀU KHIỂN
VÀ TỰ ĐỘNG HÓA

THÁI NGUYÊN - 2024

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

VI VĂN CHUẨN

NGHIÊN CỨU, THIẾT KẾ HỆ THỐNG PHA TRỘN
VÀ BƠM DINH DƯỠNG ỨNG DỤNG TRONG CHĂM SÓC RAU
TRÊN GIÀN TRỒNG THÔNG MINH

Ngành: Kỹ thuật điều khiển và Tự động hóa

Mã số: 8520216

LUẬN VĂN THẠC SĨ KỸ THUẬT ĐIỀU KHIỂN
VÀ TỰ ĐỘNG HÓA

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Văn Tùng

THÁI NGUYÊN - 2024

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này do chính tôi thực hiện, dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Bùi Văn Tùng. Các kết quả và lý thuyết được trình bày trong luận văn này là sự tổng hợp từ các kết quả đã được công bố, được tôi kiểm chứng với dữ liệu thực nghiệm của tôi đã thu thập và trích dẫn đầy đủ. Những kết quả nghiên cứu của chương trình thực nghiệm ở trong luận văn này được tôi thực hiện là hoàn toàn trung thực, nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 03 năm 2024

Học viên

Vi Văn Chuẩn

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, em xin gửi lời biết ơn sâu sắc nhất đến TS. Bùi Văn Tùng người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo, và giúp đỡ em trong suốt quá trình làm luận văn này.

Em xin gửi lời cảm ơn đến các thầy cô giáo khoa Kỹ thuật và Công nghệ - Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông - Đại học Thái Nguyên đã hỗ trợ và giúp đỡ em về chuyên môn, định hướng cho em về phương pháp nghiên cứu để giải quyết các vấn đề kỹ thuật và khó khăn gặp phải trong Luận văn nghiên cứu này.

Em xin gửi lời cảm ơn đến các thầy cô giáo Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông - Đại học Thái Nguyên đã truyền đạt những kiến thức và giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu của mình.

Em cũng xin gửi lời cảm ơn tới bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã động viên, khích lệ, tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 03 năm 2024

Học viên

Vi Văn Chuẩn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT.....	v
1 CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ THUYẾT.....	3
1.1. Tổng quan về trồng rau thủy canh.....	3
1.1.1. Tổng quan nghiên cứu và ứng dụng thủy canh quốc tế.....	3
1.1.2. Tổng quan nghiên cứu và ứng dụng thủy canh tại Việt Nam.....	5
1.2. Cơ sở lý thuyết về kỹ thuật thủy canh.....	6
1.2.1. Khái niệm về thủy canh	6
1.2.2. Dinh dưỡng trong thủy canh.....	9
1.3. Các yếu tố cần điều khiển và kiểm soát trong Thủy canh.....	10
1.3.1. Độ pH.....	10
1.3.2. Độ dẫn điện EC.....	11
1.4. Kết luận chương	12
2 CHƯƠNG 2. HỆ THỐNG PHA TRỘN VÀ BƠM DINH DƯỠNG CHO GIÀN TRỒNG RAU THỦY CANH.....	14
2.1. Cơ sở pha trộn dinh dưỡng trong Thủy canh	14
2.1.1. Nguyên lý pha trộn dinh dưỡng chung của kỹ thuật Thủy canh	14
2.1.2. Cách xác định TDS từ phân tích hóa học của nước.....	15
2.2. Cơ sở lý thuyết giám sát hệ thống sử dụng IoT	15
2.2.1. Giới thiệu về IoT trong nông nghiệp	15
2.2.1. Phương thức truyền thông IoT.....	21
2.3. Mô hình hóa mối quan hệ giữa dung dịch dinh dưỡng và nước	23
2.4. Thiết kế hệ thống pha trộn dinh dưỡng	25
2.5. Thiết kế bộ điều khiển pha trộn dinh dưỡng	30
2.5.1. Bộ điều khiển PID	30
2.5.2. Phương pháp chỉnh định PID.....	32
2.6. Thiết kế module giám sát, điều khiển hệ thống từ xa sử dụng công nghệ IoT32	

3	CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ THỰC NGHIỆM	33
3.1.	Thiết kế phần cứng hệ thống	33
3.1.1.	Sơ đồ nguyên lý mạch điều khiển	33
3.1.2.	Sơ đồ mạch điện pha trộn và bơm dinh dưỡng	33
3.1.3.	Mạch in mạch điều khiển pha trộn và bơm dinh dưỡng	34
3.2.	Kết quả pha trộn thủ công	35
3.3.	Kết quả mô hình toán của hệ pha trộn	37
3.4.	Kết quả mô phỏng hệ điều khiển	40
3.4.1.	Mô phỏng đáp ứng các bộ điều khiển	40
3.4.2.	So sánh đáp ứng bộ điều khiển PID và On - Off	44
3.5.	Kết quả phần cứng hệ điều khiển	48
3.6.	Kết quả thực nghiệm bộ điều khiển	49
3.7.	Thử nghiệm hệ thống trên giàn trồng thực tế	52
	KẾT LUẬN	56
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	58

DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

TT	Chữ viết tắt	Ý nghĩa
1	CT	Công thức
2	CTPT	Công thức phân tử
3	DD	Dung dịch
4	DO	Dissoved oxigen(Oxy hòa tan)
5	EC	Electro-conductivity(Độ dẫn điện)
6	pH	pondus hydrogenii(Độ hoạt động Hydro)
7	KTS	Kỹ thuật số
8	PPM	Parts per million(đơn vị mật độ)
9	TCVN	Tiêu chuẩn Việt nam
10	TDS	Total dissolved salt(Tổng lượng muối hòa tan)
11	RFID	Radio Frequency Identification (Nhận dạng tần số vô tuyến)
12	IoT	Internet of think(Kết nối vạn vật)
13	AI	Artificial Intelligence (Trí tuệ nhân tạo)
14	PID	Proportional Integral Derivative (Bộ điều khiển tỉ lệ tích phân)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Vi lượng dinh dưỡng trong dung dịch GrowMaster (Theo nhà cung cấp Lisado)	9
Bảng 3.1: Bảng kết quả đo giá trị EC	35
Bảng 3.2: Dữ liệu biến đầu vào X, Y và tỷ lệ EC_{error}	37
Bảng 3.3 Thông số chỉnh định bộ điều khiển	41
Bảng 3.4: Bảng kết quả so sánh đáp ứng các bộ điều khiển	45

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Mô hình thủy canh trong nhà màng của Nhật bản[26]	4
Hình 1.2. Mô hình thủy canh hộ gia đình [17].....	6
Hình 1.3 Các loại mô hình thủy canh [19].....	8
Hình 1.4. Bảng phân bố ngưỡng pH tới các chất[24]	11
Hình 2.1. Kiến trúc của mạng IoT trong nông nghiệp [16]	18
Hình 2.2. Mô hình thành phần trong IoT	19
Hình 2.3 Sơ đồ khối cảm biến IoT	19
Hình 2.4. Giao diện giám sát trên điện thoại [25].....	21
Hình 2.5. Sơ đồ kết nối giữa các thiết bị sử dụng MQTT.....	23
Hình 2.6.a Sơ đồ tổng quan hệ thống.....	27
Hình 2.7. Mô hình thiết kế các thiết bị trong hệ thống	27
Hình 2.8. Sơ đồ khối hệ thống điều khiển điều khiển.....	28
Hình 2.9 Lưu đồ thuật toán điều khiển chính	29
Hình 2.10 Sơ đồ thuật toán phục hồi mức nước	30
Hình 2.11 Sơ đồ khối hệ điều khiển.....	31
Hình 2.12 Sơ đồ khối module giám sát hệ thống	32
Hình 3.1 Sơ đồ mạch nguyên lý hệ thống	33
Hình 3.2. Sơ đồ mạch nguyên lý mạch điều khiển	34
Hình 3.3. Mạch in mạch điều khiển pha trộn dung dịch.....	34
Hình 3.4. Thực nghiệm đo TDS bằng bút đo thủ công	35
Hình 3.5. Biểu đồ kết quả dữ liệu thực nghiệm	36
Hình 3.6. Biểu đồ dung dịch tổng AB và TDS	37
Hình 3.7 Kết quả tính giá trị trên phần mềm Matlab	39
Hình 3.8. Biểu đồ mối quan hệ của EC_{error} và tỷ lệ TDS	39
Hình 3.9. Mối quan hệ giữa TDS và V_A/V_N	40
Hình 3.10 Mô phỏng bộ điều khiển PID	40
Hình 3.11. Biểu đồ đáp ứng đầu ra phương pháp PID.....	41
Hình 3.12. Biểu đồ đáp ứng đầu ra phương pháp PID.....	41

Hình 3.13. Biểu đồ đáp ứng đầu ra phương pháp PI.....	42
Hình 3.14. Biểu đồ đáp ứng đầu ra phương pháp PD	42
Hình 3.15 Nguyên lý điều khiển On – Off.....	43
Hình 3.16 Kết quả mô phỏng bộ điều khiển P và On Off.....	44
Hình 3.17 Biểu đồ so sánh kết quả các bộ điều khiển	46
Hình 3.18. Biểu đồ đáp ứng đầu ra giá trị đặt 400 PPM.....	47
Hình 3.19. Biểu đồ đáp ứng đầu ra giá trị đặt 600 PPM.....	47
Hình 3.20. Bảng mạch bộ điều khiển hệ thống.....	48
Hình 3.21. Tủ điện điều khiển hệ thống.....	49
Hình 3.22 Thuật toán điều khiển PID	50
Hình 3.23.Thuật toán điều khiển PI	50
Hình 3.24 Thuật toán điều khiển PD.....	51
Hình 3.25. Mô hình nhà màng thí nghiệm sử dụng trong nghiên cứu của đề tài.....	52
Hình 3.26. Giàn trồng rau cải và xà lách	53
Hình 3.27 Ứng dụng giám sát, điều khiển từ xa trên máy tính.....	54
Hình 3.28 Nguyên lý giao tiếp hệ thống giám sát.....	55